T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
ESAS NO : 2019 / 286
KARAR NO : 2019 / 273
KARAR TR : 29.4.2019

ÖZET : Karayolunda meydana gelen trafik kazasında uğranılan zararın tazmini istemiyle açılan davanın, 2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi kapsamında ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : O.N.D.
Vekilleri : Av.Y.S. Ş., Av. A.Ş., Av.N. Ş.
Davalı : Milli Savunma Bakanlığı
Vekili : Av. A.D.

O L A Y : Davacı vekili dilekçesinde; müvekkilinin Hakkari 4.Kom.Tb.K.lığı emrinde muvazzaf askerlik hizmetini yapmakta iken 27.07.2007 tarihinde, sürücüsü olduğu 267611 plaka sayılı araçla, Dağlıca istikametinden Yüksekova istikametine doğru gitmekte iken, karartma ışıklarının ve emir gereği hızlı gitmesinin de etkisi ile yolun çökmüş olduğunu fark edemeyerek yoldaki boşluğa düştüğünü; kullandığı aracın takla attığını, müvekkilinin olay nedeniyle yaralanarak sakat kaldığını; Ceza Mahkemesi kararında, kazanın meydana gelmesinde kendisinin bir kusurunun olmadığı gerekçesi ile beraatine karar verildiğini; davalı Kurum olan Milli Savunma Bakanlığının ise aracın isleteni sıfatı ile Karayolları Trafik Kanunun 3, 85, 88, 106, 109 ve Borçlar Kanununun 46, 50, 51 ve 142. maddelerinde belirtilen sorumluluk ve teselsül ilkelerine göre tehlike ve ağırlaştırılmış objektif-kusursuz sorumluluğu bulunduğunu; Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin yerleşmiş içtihatları ile idarenin işletmekte olduğu araçların sebebiyet verdiği kazaların Karayolları Trafik Kanunu hükümlerince adli yargının görev alanına girdiğinin kabul edildiğini; olay sebebi ile müvekkilinin çalışma işgücünü büyük oranda kaybederek gelir kaybına ve maddi zarara uğradığını; ayrıca, ömür boyu sakat kalmakla büyük bir üzüntü duyduğunu, uzun süren tedavileri esnasında sıkıntılar çektiğini ifade ederek; müvekkiline 100,00.-TL. çalışma gücü gelir kaybı (efor) maddi; 15.000,00.-TL manevi olmak üzere toplam 15.100,00.-TL tazminatın ödenmesine karar verilmesi istemiyle 30.12.2009 tarihinde adli yargı yerinde dava açmış, daha sonra maddi tazminata ilişkin talep miktarı artırılmıştır.

Ankara 24.Asliye Hukuk Mahkemesi: 13.12.2012 gün ve E:2009/510, K:2012/590 sayı ile, uyuşmazlığın esasını inceleyerek davanın kısmen kabulüne karar vermiş; temyiz yoluna gidilmesi üzerine Yargıtay 17.Hukuk Dairesi: 2.7.2015 gün ve E:2014/1029, K:2015/9440 sayı ile, "(…)Dava trafik kazasından kaynaklanan yaralanma nedeniyle maddi ve manevi tazminat istemine ilişkindir.

Davacı, davalı Milli Savunma Bakanlığı'nı hizmet kusuru nedeniyle dava etmiştir. Zira dava dilekçesinde davacının kullandığı askeri aracın karartma ışıklarının yanması ve emir gereği hızlı gitmesinin etkisi ile yolun çökmüş olduğunu fark edemediği ve bu nedenle kazanın meydana geldiği iddia edilmiştir. Kamu hizmeti görmekle yükümlü olan idareler, kamu hizmeti sırasında verdikleri zararlardan dolayı özel hukuk hükümlerine tabi değildirler. Kamu tüzelkişilerinin yasalar tarafından kendilerine verilen görev ve yetkilerin kullanılması sırasında oluşan zararlar, niteliği itibariyle hizmet kusurundan kaynaklanan zararlar olup, bu zararların tazmini amacıyla hizmet kusurlarına dayalı olarak İdari Yargılama Usulü Hakkındaki Kanun'un 2. maddesi hükmü uyarınca idari yargı verinde tam yargı davası ikame edilmesi gerekmektedir.

1602 sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanunu'nun 20. maddesinde Askeri Yüksek İdare Mahkemesi'nin Türk Milleti adına; askeri olmayan makamlarca tesis edilmiş olsa bile, asker kişileri ilgilendiren ve askeri hizmete ilişkin idari işlem ve eylemlerden doğan uyuşmazlıkların ilk ve son derece mahkemesi olarak yargı denetimini ve diğer kanunlarda gösterilen, görevleri yapacağı hüküm altına alınmıştır. Bu nedenle yukarıda belirtilen yasa hükmü kapsamında kalan idari uyuşmazlıklara ilişkin davaların Askeri Yüksek İdare Mahkemesi'nde görülmesi gereklidir.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olup, mahkemece kendiliğinden (re1sen) dikkate alınması zorunludur. O halde mahkemece, adli yargının yargı yolu bakımından görevsiz bulunması nedeniyle dava dilekçesinin görevsizlik nedeniyle reddine karar verilmesi gerekirken yazılı olduğu biçimde hüküm kurulması doğru görülmemiştir.

SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle davalı vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün BOZULMASINA…" karar vermiş; kararın düzeltmesi istemi de Yargıtay 17.Hukuk Dairesince, 9.12.2015 gün ve E:2015/16366, K:2015/13669 sayı ile reddedilmiştir.

_ANKARA 24.ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 24.3.2016 gün ve E:2016/22, K:2016/121 sayı ile,

Bozma ilamına uyulduktan sonra; "(…)Toplanan delillere ve uyulan bozma ilamındaki gerekçeler de gözetilerek dava konusu zararın hizmet kusurundan kaynaklandığı anlaşıldığından davanın Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde görülmek üzere yargı yolu bakımından mahkememizin görevsizliğine karar verilmiştir.

HÜKÜM: Yukarıda açıklanan nedenlerle;

1-Yargı yolu bakımından mahkememizin görevsizliğine…" karar vermiş, bu karar temyiz edilmeksizin kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı istemle 30.6.2016 tarihinde idari yargı yerinde dava açmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında yapılan değişiklikle, Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin yargılama faaliyetleri 27.4.2017 tarihi itibariyle sona erdirilmiştir.

Ankara 2.İdare Mahkemesi: 31.10.2017 gün ve E:2017/2208, K:2017/3555 sayı ile, 2577 sayılı Kanunun 15/1-a maddesi uyarınca davanın yetki yönünden reddine, dava dosyasının yetkili Van İdare Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiş; Van 3.İdare Mahkemesi: 13.11.2017 gün ve E:2017/2853, K:2017/2676 sayı ile, 2577 sayılı Kanun'un 15/1-a maddesi uyarınca davanın yetki yönünden reddine, aynı Kanun'un 43/1-b maddesi uyarınca yetkili mahkemenin belirlenebilmesi için dava dosyasının Danıştay'a gönderilmesine karar vermiş; Danıştay Onuncu Dairesi: 12.3.2018 gün ve E:2017/3723, K:2018/990 sayı ile, davanın görüm ve çözümünde 2577 sayılı Kanunun 36. maddesinin (b) bendinde yer alan özel yetki kuralı gereğince hizmetin görüldüğü yer olan Hakkari ilinin idari yargı yeri bakımından bağlı bulunduğu Van İdare Mahkemesi yetkili bulunduğu gerekçesiyle; dosyanın Van 3. İdare Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

VAN 3.İDARE MAHKEMESİ: 27.3.2019 gün ve E:2018/801 sayı ile, "(…)2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fikra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır. Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" hükümleri yer almaktadır.

Öte yandan; 2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinin gerekçesi; Karayolları Trafik Kanunu, kamuya ait araçların karayolu üzerindeki seyrini (m.85,86,90,106,109 ve diğ.) kendi kapsamına almış ve bu nevi araçların sebebiyet verdikleri zararların tazmini davaları doğru olarak adli yargıda görülmüştür. Yasanın 106. maddesi hükmü aynen şöyledir. " (kamuya) ait motorlu araçların sebep oldukları zararlardan dolayı, bu Kanunun işletenin hukuki sorumluluğuna ilişkin hükümleri uygulanır." Kökleşmiş yargısal uygulamaya ve yasaya hakim sisteme rağmen son yıllarda kamu araçları ile işlenen kazalardan doğan zararlara ilişkin davaların idari yargıda görülmesi gerektiği yönünde Uyuşmazlık Mahkemesi kararları kurulmaktadır. Adli Yargıda (özellikle Yargıtay), Uyuşmazlık Mahkemesi kararlarına rağmen içtihadım müstakar olarak sürdürmektedir.

Türk Hukukundaki köklü paradigmanlardan biri, "karayolu şeridindeki araç seyrinin özel hukuk alanı olduğu" hususudur. Yasanın ve bu konudaki hukuk tefekkürünün oturduğu zemin budur. Kamuya ait araçlar yönünden sevk edilen özel kural (m. 106) karşısında başkaca bir sonuca varmak da mümkün görülmemektedir. Aynı seyir çizgisinde hareket eden, aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımını esas alarak yasaya rağmen içtihatla farklı görev kuralı oluşturmak, giderek aynı riskten farklı hukuk uygulamalarına yol açmak, hukuk ve adalet mantığı ile de bağdaşmaz (Any.m.2). Olagelen çözüm, bu yönüyle adli-idari yargı görev ayırımına ilişkin anayasa normlarıyla da uyum içindedir. (Any.M. 15.5.1997 t, 72/51 - E/K). İşletenin hukuki sorumluluğuna ilişkin kurallar ile tam-yargı hukukuna ilişkin kurallar; zaman aşımı, kurtuluş kanıtı ve benzeri açılardan bir çatışma içindedir. Mevzuat ve uygulama uyumu, adli yargı seçeneğinde ancak sağlanabilir. Çünkü adli yargı, idari yargıdaki 1 yıllık hak düşürücü süreyi değil, Karayolları Trafik Kanunundaki zaman aşımı süresini uygulayacaktır. (KTC m. 109,106 vb.) İdari yargının bağlı olduğu hukuk (İdari Yargılama Usulü) ve tam yargısı davası tipi (kısmi dava açma imkansızlığı), Karayolları Trafik Kanunundaki sorumluluk kurallarının bu yargı kolunda uygulanmasına engeldir. Oysa görev, idari yargıda da olsa Karayolları Trafik Kanununu hükümlerinin uygulanması zorunludur, (m. 106/1).

İdari ve Adli Yargı kolları arasındaki görev uyuşmazlıkları, trafik kazalarından kaynaklanan davaların görülmesinde sürekli bir belirsizliğe, gecikmelere ve hak kayıplarına yol açmaktadır.

Teklif, sözü edilen belirsizlikleri, hukuk devletinin ve trafik/tehlike sorumluluğunun yapısal özelliği içinde gidermektedir. Zarar görenin kamu grevlisi olması, adli yargı görevini etkilemez. Karayolları Trafik Kanunu, ne kamu araçları ve ne de o araçlar içinde bulunan zarar gören kamu görevlileri bakımından doğru olarak bir ayırım yapmamıştır. Yasanın amacı, karayolu trafiğinin ve araçların ürettikleri risklere dayalı hukukta yeknesak çözüm düzeni oluşturmaktır. Yargısal görev (usul) de bu amacın dışında değildir. Bir başka yönüyle teklif, yargı sistemindeki "görevsizlik tartışmalarının yükünü" ortadan kaldırmakta ve hak arama özgürlüğü ile adil yargılama hakkını güçlendirmektedir. Görev kuralını üretme münhasır yetkisi, anayasaya aykırı olmamak kaydı ile yasama organına aittir.(any.m.142)" şeklindedir.

Dava dosyasının incelenmesinden; Hakkari İli, Yüksekova İlçesi, 4'üncüDağ ve Komando Taburu Karargah Bölük Komutanlığı emrinde piyade er olarak görev yapmakta iken, 27.07.2007 tarihinde sürücüsü olduğu 267611 plakalı askeri araçla Dağlıca istikametinden Yüksekova istikametine doğru seyir halinde iken geçirdiği trafik kazasında yaralanması olayında, idarenin hizmet kusuru bulunduğundan bahisle uğranıldığı ileri sürülen efor kaybına zararlara karşılık fazlaya ilişkin hakları saklı tutulmak kaydıyla 100,00 TL maddi ve olay nedeniyle yaşanan elem ve üzüntüye karşılık 15.000 TL manevi tazminatın olay tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi

istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "....Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanundan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2., 125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir..." (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı karan; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fikrasında " Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısiyle 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda; 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Nitekim, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 29/01/2018 tarih ve E:2017/788, K:2018/20 sayılı kararı da bu yöndedir.

Açıklanan nedenlerle davanın adli yargının görev alanına girdiği sonucuna varıldığından, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesi'nce karar verilinceye kadar ertelenmesine…" karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, Hicabi DURSUN'un Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Süleyman Hilmi AYDIN, Aydemir TUNÇ ve Nurdane TOPUZ'un katılımlarıyla yapılan 29.4.2019 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ileDanıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, karayolunda meydana gelen trafik kazası nedeniyle uğranılan maddi ve manevi zararların davalı idarece tazmin edilmesi istemiyle açılmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı; ancak aksine bir hüküm yoksa; karayolu dışındaki alanlardan kamuya açık olanlar ile park, bahçe, park yeri, garaj, yolcu ve eşya terminali, servis ve akaryakıt istasyonlarında karayolu taşıt trafiği için faydalanılan yerlerde de bu Kanun hükümlerinin uygulanacağı; Kanunun,

4.maddesi ve devamında, Karayolu güvenliği konusunda hedefleri tespit etmek, uygulatmak ve koordinasyonu sağlamak amacıyla oluşturulan Karayolları Trafik Güvenliği Kurulunun görev ve yetkilerine, Kanunun 5 ila 12 maddelerinde; Emniyet Genel Müdürlüğünün, merkez, bölge, il ve ilçe trafik kuruluşlarının; Trafik zabıtası ve genel zabıtanın, Karayolları Genel Müdürlüğünün, Millî Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının, Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığının, Belediye trafik birimlerinin, İl ve ilçe trafik komisyonlarının bu Kanunla ilgili görev ve yetkilerinin sayıldığı; bu kapsamda da, Kanunun 10. maddesinde, yapım ve bakımdan sorumlu olduğu yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmanın, gerekli görülen kavşaklara ve yerlere trafik ışıklı işaretleri, işaret levhaları koymak ve yer işaretlemeleri yapmanın Belediye Trafik birimlerinin görev ve yetkileri arasında olduğu; 13.maddesinde, karayolunun yapımı, bakımı, işletilmesi ile görevli ve sorumlu bütün kuruluşların, karayolu yapısını, trafik güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmakla yükümlü oldukları belirtilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fikra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

Dava dosyalarının incelenmesinden; davacının, Hakkari İli, Yüksekova İlçesi, 4'üncüDağ ve Komando Taburu Karargah Bölük Komutanlığı emrinde piyade er olarak görev yapmakta iken, 27.07.2007 tarihinde sürücüsü olduğu 267611 plakalı askeri araçla Dağlıca istikametinden Yüksekova istikametine doğru seyir halinde iken geçirdiği trafik kazasında yaralandığı; olayda, idarenin hizmet kusuru bulunduğundan bahisle uğranıldığı ileri sürülen efor kaybı zararına karşılık fazlaya ilişkin hakları saklı tutulmak kaydıyla 100,00 TL maddi ve olay nedeniyle yaşanan elem ve üzüntüye karşılık 15.000 TL manevi tazminatın olay tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur._Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fıkrasında " Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yeri görevli olduğundan; Van 3. İdare

Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, Ankara 24.Asliye Hukuk Mahkemesinin 24.3.2016 gün ve E:2016/22, K:2016/121 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Van 3. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, Ankara 24.Asliye Hukuk Mahkemesinin 24.3.2016 gün ve E:2016/22, K:2016/121 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA 29.4.2019 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Aydemir	Nurdane
AYDIN	TUNÇ	TOPUZ